

Cambridge University Press

978-1-108-00715-3 - The Greek New Testament: Edited from Ancient Authorities, with Their Various Readings in Full, and the Latin Version of Jerome, Volume 4: Romans To 2 Thessalonians

Edited by Samuel Prideaux Tregelles

Excerpt

[More information](#)

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΠΑΥΛΟΥ.

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ.

AB^sC[D] (G.)
17. 37. 47.
KLP.
Vulg.
Syr. P. H.
Memph.
Arm. Æth.
1. Ἰησ. χρ.
¶ G (spat. vac.)
§ C.

1¹ Παῦλος δοῦλος ἡ χριστοῦ Ἰησοῦ, κλητὸς ἀποστολος¹ ἀφωρισμένος εἰς εὐαγγέλιον θεοῦ, ὃ προεπηγγείλατο διὰ τῶν προφητῶν αὐτοῦ ἐν γραφαῖς ἀγίαις, ὅτι περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὃ τοῦ γενομένου ἐκ σπέρματος² Δαυεὶδ³ κατὰ σάρκα, ἡ τοῦ ὀρισθέντος υἱοῦ θεοῦ ἐν δυνάμει κατὰ πνεῦμα ἁγιοσύνης ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν, Ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν, ὃ οὐ ἐλάβομεν χάριν καὶ ἀποστολὴν εἰς ὑπακοὴν πίστεως⁴ ἐν πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, ὃ ἐν οἷς ἐστε καὶ ὑμεῖς, κλητοὶ Ἰησοῦ χριστοῦ. ἡ πᾶσιν τοῖς οὖσιν ἐν Ῥώμῃ ἀγαπητοῖς θεοῦ ὃ κλητοῖς ἀγίοις. χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ.

¹ Paulus servus Christi Iesu, vocatus apostolus segregatus in evangelium dei, ² quod ante promiserat per prophetas suos in scripturis sanctis, ³ de filio suo, qui factus est ei ex semine David secundum carnem, ⁴ qui praedestinatus est filius dei in virtute secundum spiritum sanctificationis ex resurrectione mortuorum, Iesu Christi domini nostri, ⁵ per quem accepimus gratiam et apostolatam ad obediendum fidei in omnibus gentibus pro nomine eius, ⁶ in quibus estis et vos vocati Iesu Christi, ⁷ omnibus qui sunt Romae in dilectione dei, vocatis sanctis. Gratia vobis et pax a deo patre nostro et domino Iesu Christo.

^a 1 Cor. 1:4.
1 Thes. 1:2.

^b Phil. 1:8.

^{8a} Πρῶτον μὲν εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ ἡ περὶ πάντων ὑμῶν, ὅτι ἡ πίστις ὑμῶν καταγγέλλεται ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ. ὃ ^{9b} μάρτυς γάρ μου ἐστὶν ὁ θεός, ὃ λατρεύω ἐν τῷ πνεύματί μου ἐν τῷ

⁸ Primum quidem gratias ago deo meo per Iesum Christum pro omnibus vobis, quia fides vestra adnuntiatur in universo mundo. ⁹ Testis enim mihi est deus, cui servo in spiritu meo in evangelio

Inscriptio
ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ
in AB^sC. 47. (et DFG ad summas paginas).
Παυλου (add. αποστολου 37.) επιστολη προς Ρωμαιοις 17. 37.
του ἁγίου και πανεμφημου αποστολου Παυλου επιστολη προς Ρωμαιοις L. επιστολη του παναγιου Παυλου του αποστολου προς Ρωμαιοις P. de K sil. Matt.

1. χριστου Ἰησον BB^{It}y. Alf. Am. Fuld. Arm. Orig. iv. 60^a. 286^a. | † Ἰησ.

χρ. 5. AND^sLat. (hiat Gr.) G. 17. 37. 47. KsLP. Vulg. Cl. vv. Iren. 205. Orig. Int. i. 85^b. iv. 461^a. 462^c.

1. in G. post κλητος αποστολος spat. vac. usque ad εν πασιν ver. 5.
2. πρ. αυτου Iren. 205. Orig. iv. 60^a. 287^a. Orig. Int. i. 85^b. iv. 465^{a-b-d}. Eus. D. Ev. 350^c. c. Mcl. 12^c Hil. 933^a. | om. αυτου 17.
7. εν Ρωμη Orig. iv. 287^a. Orig. Int. ii. 301^b. iv. 467^b. "Cum ad Romanos scribit, gratias agit Deo per dominum nostrum Jesum Christum." Tert. adv. Prax. 28. | om. G. (το, εν Ρωμη, ουτε εν τη εξηγησει, ουτε εν τφ ρητφ μνημονευει 47my. "sed quis verba εν Ρωμη praetermisit, non liquet" Gb.)

7. αγαπητους θεου Vulg. Cl. Orig. iv. Orig. Int. ii. iv. | εν αγαπη θεου GD^sLat. (hiat Gr.) Am. Fuld.* Hil. (Wist.) | om. E i.e. Codicis D apographon factum a multis correcti.
8. δια Ἰησου χριστου Orig. Int. iv. 468^a. | om. N*. (add. a)
— περι AB^sCD*. 17. K. Syr. Pst. | † ὑπερ 5. D^cG. 37. 47. LP. Vulg. Syr. Hcl. Arm. Orig. Int. iv. 468^b.
9. μαρτυς γάρ μου D*.
— μου 1^c. AB^sCD^c. rel. | μοι D*G. Vulg. Syr. Pst. & Hcl. Arm. Orig. Int. iv. 468^b.

1. Iesu Christi Cl. | 5. accipimus Am.** | 7. Romae dilectis Dei Cl.

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ.

I. 10.

AB⁸CD.
G.
17. 37. 47.
KLP.
^c cap. 15:23, 32.

εὐαγγελίῳ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὡς ἀδιαλείπτως μνησθῆναι ὑμῶν ποιούμαι ^{10c} πάντοτε ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου δέομενος, εἴ πως ἤδη ποτὲ εὐδοθήσομαι ἐν τῷ θελήματι τοῦ θεοῦ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς. ¹¹ ἐπιποθῶ γὰρ ἰδεῖν ὑμᾶς, ἵνα τι μεταδῶ χάρισμα ὑμῖν πνευματικὸν εἰς τὸ στηριχθῆναι ὑμᾶς, ¹² τοῦτο δὲ ἐστὶν συμπαρακληθῆναι ἐν ὑμῖν διὰ τῆς ἐν ἀλλήλοις πίστεως, ὑμῶν τε καὶ ἐμοῦ. ¹³ οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, ὅτι πολ- λάκις προεθέμην ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἐκωλύθη ἄχρι τοῦ δεῦρο, ἵνα ἴ τινὰ καρπὸν ἔσχω καὶ ἐν ὑμῖν καθὼς καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς ἔθνεσιν. ^{14c} Ἑλλήσιν τε καὶ βαρβάροις, σοφοῖς τε καὶ ἀνοήτοις ὀφειλέτης εἰμί. ¹⁵ οὕτως τὸ κατ' ἐμὲ πρόθυμον καὶ ὑμῖν τοῖς ἐν Ῥώμῃ εὐαγγελίσασθαι. ¹⁶ οὐ γὰρ ἐπαισχύνομαι τὸ εὐαγγέλιον ἰ. δύναμις γὰρ θεοῦ ἐστὶν εἰς σωτηρίαν παντὶ τῷ πιστεύοντι, Ἰουδαίῳ τε πρῶτον καὶ Ἑλληνι. ¹⁷ δικαιοσύνη γὰρ θεοῦ ἐν αὐτῷ ἀποκαλύπτεται ἐκ πίστεως εἰς πίστιν, καθὼς γέγραπται, Ὁ δὲ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται.

2 ¹⁸ Ἀποκαλύπτεται γὰρ ὀργὴ θεοῦ ἀπ' οὐρανοῦ ἐπὶ πᾶσαν ἀσέβειαν καὶ ἀδικίαν ἀνθρώπων τῶν τὴν ἀλήθειαν ἐν ἀδικίᾳ κατεχόντων, ¹⁹ διότι τὸ γνωστὸν

fili eius, quod sine intermissione memoriam vestri facio, ¹⁰ semper in orationibus meis obsecrans si quo modo tandem aliquando prosperum iter habeam in voluntate dei veniendi ad vos. ¹¹ Desidero enim videre vos, ut aliquid in partem gratiae vobis spiritualis ad confirmandos vos, ¹² id est simul consolari in vobis per eam quae invicem est fidem, vestram adque meam. ¹³ Nolo autem vos ignorare, fratres, quia saepe proposui venire ad vos, et prohibitus sum usque adhuc, ut aliquem fructum habeam et in vobis, sicut et in ceteris gentibus. ¹⁴ Grecis ac barbaris, sapientibus et insipientibus debitor sum: ¹⁵ ita quod in me promptum est et in vobis qui Romae estis evangelizare. ¹⁶ Non enim erubescere evangelium: virtus enim dei est in salute omni credenti, Iudaeo primum et Greco. ¹⁷ Iustitia enim dei in eo revelatur ex fide in fide, sicut scriptum est, Iustus autem ex fide vivit.

¹⁸ Revelatur enim ira dei de caelo super omnem impietatem et iniustitiam hominum eorum qui veritatem in iniustitiam detinent; ¹⁹ qui quod notum est

9. ὡς *Orig. Int.* iv. 469^c. | πως G.

— διαλείπτως 37.

10. δεόμενος *Orig. Int.* iv. 469^c. | οδαιο-
μινος G.

— ει πως *Orig. Int.* iv. | ὅπως L. ?Æth.

11. χάρισμα post ὑμῖν 17. 37. *Vulg. Cl.*
(non *Am.*) *Syr. Pst.* (non *Hcl.*) *Memph.*
Orig. ii. 654^a. *Orig. Int.* iv. 469^c. |
ante *Clem.* 644. 660.

12. τουτο δε εστιν *Clem.* 644. | τουτ'
εστιν A. *Vulg. d.g. Orig. Int.* iv. 469^a |
om. *Syr. Pst.* (pro hoc ver. in Æth.
“ quoniam pariter credidistis nobis-
cum,” om. cet.) | [17 h.]

— δια της...πιστεως *Clem.* | om. 37*txt.*

— εν αλλ. *Clem.* | om. εν G. *Arm.*

— πιστεως] praem. της G. | om. *Clem.*

13. ου θελω AB⁸CD^a. rel. *Orig. Int.* iv.
468^b. 469^c. [h. 17.] | ουκ ομοια D*G.

— δε *Orig. Int.* iv. bis. | γαρ C. *Fuld.*

— τινα ante καρπον AB⁸CDG. 17. 37.

47. KP. *Vulg.* *Orig. Int.* ii. 306^c. iv.
469^c. (τι D*) | † post ε. *Syr. Hcl.*

Arm. | om. τινα L. *Syr. Pst. Memph.*

Æth. ut *vid.*

13. σχω] εχω G.

— και εν υμ. *Orig. Int.* ii. iv. | om. και
G.

15. το καρ'εμε] ὁ ἐπ'εμε G.

— ὑμῖν] praem. εν D*. *Am. Fuld.** |
praem. επ' G. | non habent AB⁸CD**.
rel. *Orig. Int.* iv. 469^a.

— τοις εν Ρωμη *Orig. Int.* iv. | om. G.

16. το ευαγγελιον *Orig.* ii. 801^c. *Eus.* in
Ps. 203^c. 397^b. 404^d. 445^b. *Tert. adv.*
Marc. v. 13. *Hil.* 96^b. | επι ευαγγελιον
G. || † add. του χριστου ε. D^c. 37.
47. *KLP.* | om. AB⁸CD*G. 17. *Vulg.*
Syr. Pst. & Hcl. Memph. Arm. Æth.
Orig. ii. *Orig. Int.* iv. 470^c. *Eus.* in Ps.
quater. Tert. Hil. 96^b.

— εις σωτηριαν *Orig.* ii. *Orig. Int.* iv.
Eus. D. Ev. 386^a. in Ps. *quater. Hil.*
96^b. | om. G.

— τε *Orig.* ii. *Eus.* D. Ev. in Ps. *quater.*
| om. Σ* (Ιουδαι*, Ιουδαιφ τε^a.)

— πρωτον ANCD. 17. 37. *KsLP. Vulg.*
Syr. Pst. & Hcl. rel. Orig. ii. *Orig. Int.*
iv. 471^c. *Eus.* D. Ev. in Ps. *quater.* | om.
BG. *Tert.* (vid. cap. ii. 9, 10.)

17. γαρ *Iren.* 275. *Orig.* ii. 779^c. *Orig.*

Int. iv. 471^d. *Eus.* D. Ev. 386^b. in Ps.
203^c. 397^c. 404^d. 445^c. (*Tert. adv.*
Marc. v. 13.) | δε A. *Clem.* 644.

— δικαιοσ] add. μου C*. *Vulg. cdd.* |
om. *Iren. Clem.* 444.

— πιστεως] add. μου *Syr. Hcl.* (vid.
Hier. in *Habac.*) | om. *Iren.*

18. ανθρωπων] praem. των D*G. | om.
rel. *Orig.* i. 631^b. *Hipp.* Ant. 64(32).

— θεου *Iren.* 265. *Hipp.* *Orig.* i. | om. 47.
— απ'] απο 47.

— αληθειαν] add. του θεου *Vulg. Cl.*
Fuld. Arm. Usc. Hipp. | om. *Am. Arm.*
Zoh. Iren. 265. *Orig.* i. *Orig.* iv. 471^a.
472^c.

19. ειοτι *Orig.* i. 631^b. | ὁτι D*G.

— ὁ θεος γαρ AB⁸CD*G. 17. 37. *Orig.*
i. 478^c. 631^b. *Eus.* P. E. 523^c. | † ὁ γαρ
θεος ε. D^c. 47. *KLP.*

20. αορατα *Hipp.* *Phil.* v. 7. (99.) *Orig.*
i. 478^b. 631^b. 678^b. 720^c. 728^d. *Orig.*

11. vobis gratiae *Cl.* | 13. sicut in (*om. et*
Am. | 15. *om.* “ et ” ante vobis *Cl.* | 16. salutem
Cl. | 17. fidem *Cl.* | 18. veritatem Dei *Cl.*

I. 27.

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ.

Vulg.
Syr. P. H.
Memph.
Arm. Æth.

τοῦ θεοῦ φανερόν ἐστιν ἐν αὐτοῖς· ὁ ἄθεός γάρ αὐτοῖς ἐφάνερωσεν. ²⁰ τὰ γὰρ ἀόρατα αὐτοῦ ἀπὸ κτίσεως κόσμου τοῖς ποιήμασιν νοούμενα καθοράται, ἢ τε αἰδῖος αὐτοῦ δύναμις καὶ θειότης, εἰς τὸ εἶναι αὐτοὺς ἀναπολογήτους. ²¹ διότι γνόντες τὸν θεὸν οὐχ ὡς θεὸν ἐδόξασαν ἢ ἠυχαρίστησαν, ἢ ἀλλὰ ἔματαιώθησαν ἐν τοῖς διαλογισμοῖς αὐτῶν, καὶ ἐσκοτίσθη ἡ ἀσύνετος αὐτῶν καρδιά· ²² φάσκοντες εἶναι σοφοὶ ἐμωράθησαν, ²³ καὶ ἥλλαξαν τὴν δόξαν τοῦ ἀφθάρτου θεοῦ ἐν ὁμοιώματι εἰκότος φθαρτοῦ ἀνθρώπου καὶ πετεινῶν καὶ τετραπόδων καὶ ἔρπετων. ²⁴ διὸ παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ θεὸς ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῶν καρδιῶν αὐτῶν εἰς ἀκαθαρσίας, ²⁵ οἷτινες μετήλλαξαν τὰ σώματα αὐτῶν ἐν αὐτοῖς, ²⁶ οἷτινες μετήλλαξαν τὴν ἀλήθειαν τοῦ θεοῦ ἐν τῷ ψεύδει, καὶ ἐσεβάσθησαν καὶ ἐλάτρευσαν τῇ κτίσει παρὰ τὸν κτίσαντα, ὃς ἐστιν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας, ἀμήν. ²⁷ διὰ τοῦτο παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ θεὸς εἰς πάθη ἀτιμίας· αἱ τε γὰρ θήλειαι αὐτῶν μετήλλαξαν τὴν φυσικὴν χρῆσιν εἰς τὴν παρὰ φύσιν, ²⁷ ὁμοίως τε καὶ οἱ ἄρσενες ἀφέντες τὴν φυσικὴν χρῆσιν τῆς θηλείας ἐξεκαύθησαν ἐν τῇ ὀρέξει αὐτῶν εἰς ἀλλήλους, ἄρσενες ἐν ἄρσεσιν τὴν ἀσχημοσύνην

dei, manifestum est in illis; deus enim illis manifestavit. ²⁰Invisibilia enim ipsius a creatura mundi per ea quae facta sunt intellecta conspiciuntur, sempiterna quoque eius virtus ac divinitas, ita ut sint inexcusabiles, ²¹quia cum cognovissent deum, non sicut deum glorificaverunt aut gratias egerunt, sed evanuerunt in cogitationibus suis, et obscuratum est insipientium eorum. ²²Dicentes enim se esse sapientes, stulti facti sunt, ²³et mutaverunt gloriam incorruptibilis dei in similitudinem imaginis corruptibilis hominis et volucrum et quadrupedum et serpentium. ²⁴Propter quod tradidit illos deus in desideria cordis eorum, in inmunditiam ut contumeliis adficiant corpora sua in semet ipsis, ²⁵qui commutaverunt veritatem dei in mendacio, et coluerunt et servierunt creaturae potius quam creatori, qui est benedictus in saecula. amen. ²⁶Propterea tradidit illos deus in passionibus ignominiae. Nam feminae eorum inmutaverunt naturalem usum in eum usum qui est contra naturam; ²⁷similiter autem et masculi relicto naturali usu feminae exarserunt in desideriis suis in invicem, masculi in masculos

† Jer. 10:14.
1 Cor. 1:20.

27. ὁ μ. δε.

Int. ii. 205^d. iv. 472^b. *Eus. Pr. Ev.* 523^c. 636^e. D.Ev. 157^c. in Ps. 71^b. 326^b. *Tert. adv. Herm.* 45. de anim. 18. | *opara* G.
20. αἰδῖος *Orig.* i. 478^b. 631^b. *Hipp. Phil.* v. 7. (100.) *Orig. Int.* iv. 472^{b-d}. 483^d. *Eus. Pr. Ev. bis.* D.Ev. in Ps. | om. L. — *θεοτης* P.
21. γνόντες *Clem.* 68. *Hipp. Phil.* v. 7. (100.) *Orig.* i. 478^{e-f}. 729^a. *Meth.* 117^c. [37.] *Eus. Pr. Ev.* 122^d. | *γνωντες* 17. 37*. KL.
— *ηυχαιστησαν* ANCD. 17. 37. *Clem.* 68. *Orig.* i. 478^{e-f}. 524^b. *Hipp. Eus. Pr. Ev. Meth.* (om. praec. η A. *ηυχαιστησαν* D*) | † *ευχαιστησαν* 5. BG. 47. KsLP. *Orig.* i. 631^b. 729^a.
— *αλλα* B. | † *αλλ'* 5. ANCD. rel. *Clem. Hipp. Orig.* i. 631^c. *Meth. Eus.*
— *καρδια* ante *αυτων* D*G. *Vulg. Orig. Int.* iv. 472^e. 474^d. | post rel. *Orig.* i. 631^c. ii. 836^b. *Hipp. Meth. Eus. Pr. Ev. D.Ev.* 160^a. 364^a.
23. ἥλλαξαν *Clem.* 68. *Hipp. Orig.* i. 260^c. 495^c. cdd. & edd. 524^b. cdd. & edd.

631^b. ii. 784^d. *Eus. Pr. Ev.* 118^b. in Ps. 221^a. | *ηλλαξαντο* K. *Orig.* i. 524^b. cdd. 2. 729^a. *Eus. D.Ev.* 160^b. (vid. *Psal. cv.* (evi.) 20.)
24. *δω* † add. *και* 5. DG. 37. KsLP. *Syr. Hel. Hipp. Phil.* v. 7. (100.) | om. ABNC. 17. 47. *Vulg. m. Syr. Pst. Memph. Arm. Orig.* i. 260^c. *Orig. Int.* iv. 474^d. 504^c. (“et propter hoc” Æth.)
— ὁ θεος *Hipp.* (? ver. 26.) *Orig.* i. *Orig. Int.* iv. 474^d. 504^c. 572^c. | om. C* ut vid.
— *εις ακαθαρσιαν* *Orig.* i. 260^c. 262^e. 263^b. 729^b. *Orig.* iv. 474^d. 572^c. || om. A*. (add. l.)
— *αυτοις* ABNCD*. | † *εαντοις* 5. D*G. 17s. 37. 47. KsLP. *Vulg. Orig.* i. 260^c.
25. *σεεβασθησαν* P*.
— *την κρησιν* P*.
26. *χρησιν* *Clem.* 222. *Orig.* i. 260^d. *Hipp. Phil.* v. 7. (100.) *Orig. Int.* iv. 474^b. 475^a. *Eus. Pr. Ev.* 300^b. | *κρησιν* D*.
— *φουσιν*] add. *χρησιν* D*G. (V u' g.)

Arm. | om. *Orig. Int.* iv. *Clem. Hipp. Eus. Pr. Ev.*
27. ὁμοίως τε BND**c. 37. KsL. *Syr. Pst. Memph. (Æth.) Orig. Int.* iv. 475^a. | ὁμοίως δε AD*G. 17. 47. P. *Vulg. Syr. Hel. Clem.* 222. *Hipp. Phil.* v. 7. (100.) *Orig. Int.* iv. 474^b. *Eus. Pr. Ev.* 300^b. | ὁμοίως tantum C. *Arm. Orig.* i. 260^d.
— οἱ *Clem. Orig.* i. *Hipp. Eus. Pr. Ev.* | om. L.
— *αρσενες* 1^o. *Elz. BD*G. Orig.* i. 260^d. *Eus. Pr. Ev.* | *αρσενες* St. ANCD^c. 17. 37. 47. KsLP. *Clem.* 222. *Hipp.*
— *χρησιν* *Orig.* i. 260^d. *Orig. Int.* iv. 474^b. 475^a. *Clem. Hipp. Eus.* | *φουσιν* 17.
— *αρσενες* 2^o. *BMaiNS*DG.* 37. 47. KsLP. *Eus. Pr. Ev.* 248^a. 300^c. | *αρσενες* AN*C. 17. *Clem. Orig.* i. 730^c. *Hipp.*
— *αρσειν* BN*CDG. 37. 47. KsLP. *Eus. Pr. Ev. bis.* | *αρσενες* AN*. 17. *Clem. Orig.* i. 730^c. *Hipp.*

20. et divinitas *Cl.* | 25. om. *amen* *Am** (7f.)

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ.

I. 28.

A B N(C) D.
G.
17. 37. 47.
KLP.

κατεργαζόμενοι, καὶ τὴν ἀντιμισθίαν ἣν ἔδει τῆς πλάνης αὐτῶν ἐν ἑαυτοῖς ἀπολαμβάνοντες. ²⁸ καὶ καθὼς οὐκ ἔδοκίμασαν τὸν θεὸν ἔχειν ἐν ἐπιγνώσει, παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ θεὸς εἰς ἀδόκιμον νοῦν ποιεῖν τὰ μὴ καθήκοντα, ²⁹ πεπληρωμένους πάσῃ ἀδικίᾳ[†] πονηρία[†] πλεονεξία[†] κακία[†], μεστοὺς φθόνου φόνου ἔριδος δόλου κακοηθείας, ψιθυριστὰς ³⁰ καταλάλους θεοστρυγείας ὕβριστὰς ὑπερηφάνους ἀλαζόνας, ἐφρευτὰς κακῶν, γονεῦσιν ἀπειθεῖς, ³¹ ἀσυνέτους ἀσυνθέτους ἀστόργους[†] ἀνελεήμονας, ³² οἵτινες τὸ δικαίωμα τοῦ θεοῦ ἐπιγνόντες, ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα πράσσοντες ἄξιοι θανάτου εἰσίν, οὐ μόνον αὐτὰ ποιοῦσιν, ἀλλὰ καὶ συνευδοκοῦσιν τοῖς πράσσουσιν.

32. ποιούντες.
— συνευδοκοῦν-
τες.

II.

2. οἶδαμεν γάρ.

¹ Διὸ ἀναπολόγητος εἶ, ὦ ἄνθρωπε πᾶς ὁ κρίνων ἐν ᾧ γὰρ κρίνεις τὸν ἕτερον, σεαυτὸν κατακρίνεις· τὰ γὰρ αὐτὰ πράσσεις ὁ κρίνων. ² οἶδαμεν δὲ ὅτι τὸ κρίμα τοῦ θεοῦ ἐστὶν κατὰ ἀλήθειαν ἐπὶ τοὺς τὰ τοιαῦτα πράσσοντας· ³ λογίζῃ δὲ τοῦτο, ὦ ἄνθρωπε ὁ κρίνων τοὺς τὰ τοιαῦτα πράσσοντας καὶ ποιοῦν αὐτά, ὅτι σὺ ἐκφέυξῃ τὸ κρίμα τοῦ θεοῦ; ⁴ ἢ τοῦ πλούτου τῆς χρηστότητος αὐτοῦ καὶ τῆς ἀνοχῆς καὶ τῆς μακρο-

turpitudinem operantes et mercedem quam oportuit erroris sui in semet ipsis recipientes. ²⁸ Et sicut non probaverunt deum habere in notitiam, tradidit illos deus in reprobum sensum, ut faciant ea quae non conveniunt, ²⁹ repletos omni iniquitate malitia fornicatione avaritia nequitia, plenos invidia homicidio contentione dolo malignitate, susurriones ³⁰ detractores, deo odibiles, contumeliosos superbos elatos, inventores malorum, parentibus non oboedientes, ³¹ insipientes, incompósitos, sine adfectione, absque foedere, sine misericordia: ³² qui cum iustitiam dei cognovissent, non intellexerunt quoniam qui talia agunt digni sunt morte, non solum ea faciunt, sed et consentiunt facientibus.

¹ Propter quod inexcusabilis es, o homo omnis qui iudicas. In quo enim iudicas alterum, te ipsum condemnas: eadem enim agis qui iudicas. ² Scimus enim quoniam iudicium dei est secundum veritatem in eos qui talia agunt. ³ Existimas autem hoc, o homo qui iudicas eos qui talia agunt et facis ea, quia tu effugias iudicium dei? ⁴ An divitias bonitatis eius et patientiae et longanimitatis con-

27. ἐάντοις ANCD. rel. *Clem. Hipp. Eus.* Pr. Ev. 300^c. | αὐτοῖς BK. (vid. ver. 24.) — ἀπολαμβάνοντες (απολ. *Clem. Hipp. Orig.* i. 262^f.) | ἀντελαμβάνοντες G. 28. εχει 37*. — ὁ θεος B⁸CD. rel. *Iren.* 266. *Orig.* i. 260^d. ii. 772^d. iii. 313^b. *Orig. Int.* ii. 463^a. 673^e. iv. 474^b. 475^a. *Luc.* 126. 256. | om. AN*. *Hil.* 74^f. (ed.) 29. ἀδικία πονηρία πλεονεξία κακία B. | ἀδικ. πον. κακ. πλεον. AN. | ἀδικ. κακ. πον. πλεον. C. 17. Memph. Æth. | iniquitate nequitia fornicatione avaritia *Orig. Int.* ii. 463^a. 467^f. | iniquitate malitia impudicitia cupiditate nequitia *Luc.* 126. | ἀδικία † πορνεία πονηρία πλεονεξία κακία Ξ. 47. L. Syrr. (Pst.) & Hcl. Arm. (κακ. πλεον. Syr. Pst.) | ἀδικία κακ. πορνεία πλεονεξία D*G. Vulg. (add. nequitia Vulg. *Harl.** πονηρία post πορνεία Dmg.^c) | ἀδικία πλεον. κακία K. iniquitate nequitia avaritia *Orig. Int.* ii. 673^f. iniquitate malitia fornicatione nequitia avaritia *Orig. Int.* iv. 474^e. (475^a.) | ἀδικ. ακαθαρσία πορνεία πον. πλεον. κακ. 37.

| ἀδικ. και πορνεια πλεον. κακ. P. | (ἀπορήψαντες ἀφ' ἐαυτῶν πᾶσαν ἀδικίαν καὶ ἀνομίαν πλεονεξίαν ἱερεῖς, κακοηθείας τε καὶ δόλους, ψιθυρισμοῦς τε καὶ καταλαλῆς θεοστρυγίαν, ὑπερηφάνιαν τε καὶ ἀλαζονείαν, κενοδοξίαν τε καὶ ἀφλοξενίαν. *Clem. Rom.* 1 ad Cor. xxxv.)

29. φθόνου] post φόνου 17. | ante *Orig. Int.* ii. 467^f. ii. 673^f. iv. — φόνου ἐριδος] φόνου ἐριδας G. homicidiis contentione *Luc.* — ἐριδος] ante φόνου A. | post *Orig. Int.* ii. bis. iv. — δόλου *Orig. Int.* ii. bis. iv. *Luc.* | om. A. 30. καταλάλους] κακολαλους D. 31. αστοργους] † add. ασπουδους Ξ. N^cCD^e. 37. 47. KsLP. Vulg. Syr. Hcl. Arm. (*Orig. Int.* iv. 474^e.) (D^c ante ασυνθ. sed postea hoc in loco.) | praem. 17. | om. ABN*D*G. *Fuld.** Syr. Pst. Memph. Æth. (qui ordinem mutat) ut vid. *Orig. Int.* ii. 467^b. *Luc.* 126.

32. επιγνόντες] επιγνωσκόντες B. (επιγνώντες 17. L.) || add. ουκ ενοησαν

D*. Vulg. *Orig. Int.* iv. *Cypr.* 120. *Luc.* | add. ουκ εγνωσαν G.

32. ὅτι] add. τα G*.

— μόνον] add. γαρ D*. | om. *Orig. Int.* iv. *Cypr. Luc.*

— ποιουσιν... συνευδοκοῦσιν ANCD. rel. | ποιούντες... συνευδοκούντες B. (Vulg.) Syrr. (Pst. &) Hcl. *Orig. Int.* iv. *Cypr. Luc.* (ταῦτα γὰρ οἱ πράσσοντες συνηγοῖ τῷ θεῷ ὑπάρχουσιν οὐ μόνον δὲ οἱ πράσσοντες αὐτά, ἀλλὰ καὶ οἱ συνευδοκοῦντες αὐτοῖς. *Clem. Rom.* 1 ad Cor. xxxv.)

1. πας *Orig. Int.* iv. 474^e. | om. Syr. Pst. Arm. Æth.

— κρίνεις] praem. κριματι C*. 37. Syr. Hcl.* Memph. | om. *Orig. Int. Cypr.* 313.

— ὁ κρίνων 2°. *Am. m.* | quae iudicas Vulg. *Cl. Cypr.* | in quo iudicas Arm. 2. δε ABDG. 47. KsLP. Syr. Hcl. *Orig. Int.* iv. 476^e. *Tert.* adv. Marc. v. 13. | γαρ NC. 17. 37. Vulg. m. Memph. Arm. *Cypr.* 313. | "et" Syr. Pst. [Æth.]

28. notitia *Cl.* | conveniunt *Cl.* | 32. et non solum *Cl. add.* qui *Am.** Cl.* | sed etiam *Cl.* | qui consentiunt *Am.** Cl.* 1. agis quae iudicas *Cl.*

Cambridge University Press

978-1-108-00715-3 - The Greek New Testament: Edited from Ancient Authorities, with Their Various Readings in Full, and the Latin Version of Jerome, Volume 4: Romans To 2 Thessalonians

Edited by Samuel Prideaux Tregelles

Excerpt

[More information](#)

II. 15.

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ.

Vulg.
Syr. P. H.
Memph.
Arm. Æth.
¶ C.

θυμίας καταφρονεῖς, ἀγνοῶν ὅτι τὸ χρηστὸν τοῦ θεοῦ εἰς μετάνοιάν σε ἄγει; ⁵ κατὰ [¶] δὲ τὴν σκληρότητά σου καὶ ἀμετανόητον καρδίαν θησαυρίζεις σεαυτῷ ὀργὴν ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς καὶ ἀποκαλύψεως δικαιοκρισίας τοῦ θεοῦ, ⁶ ὃς ἀποδώσει ἐκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ, ⁷ τοῖς μὲν καθ' ὑπομονὴν ἔργου ἀγαθοῦ δόξαν καὶ τιμὴν καὶ ἀφθαρσίαν ζητοῦσιν ζωὴν αἰώνιον· ⁸ τοῖς δὲ ἐξ ἐριθείας καὶ ἀπειθοῦσιν [†] τῇ ἀληθείᾳ, πειθομένοις δὲ τῇ ἀδικίᾳ, [‡] ὀργὴ καὶ θυμὸς, ⁹ θλίψις καὶ στενοχωρία ἐπὶ πᾶσαν ψυχὴν ἀνθρώπου τοῦ κατεργαζομένου τὸ κακόν, Ἰουδαίου τε πρώτου καὶ Ἑλληνοσ· ¹⁰ δόξα δὲ καὶ τιμὴ καὶ εἰρήνη παντὶ τῷ ἐργαζομένῳ τὸ ἀγαθόν, Ἰουδαίῳ τε πρώτῳ καὶ Ἑλληνι· ¹¹ οὐ γὰρ ἐστὶν προσωποληψία παρὰ τῷ θεῷ.

B'

3 ¹² Ὅσοι γὰρ ἀνόμως ἤμαρτον, ἀνόμως καὶ ἀπολύνονται· καὶ ὅσοι ἐν νόμῳ ἤμαρτον, διὰ νόμου κριθήσονται, ¹³ οὐ γὰρ οἱ ἀκροαταὶ [†] νόμου δίκαιοι παρὰ [†] θεῷ, ἀλλ' οἱ ποιηταὶ [†] νόμου δικαιοθήσονται, ¹⁴ (ὅταν γὰρ ἔθνη τὰ μὴ νόμον ἔχοντα φύσει τὰ τοῦ νόμου [‡] ποιῶσιν, οὗτοι νόμον μὴ ἔχοντες ἑαυτοῖς εἰσιν νόμος, ¹⁵ οἵτινες ἐνδείκνυται τὸ ἔργον τοῦ νόμου

8 Jac. 1: 22.

13. [τῷ] θεῷ.

temnis, ignorans quoniam benignitas dei ad poenitentiam te adducit? ⁵ Secundum duritiam autem tuam et inpaenitentem cor thesaurizas tibi iram in die irae et revelationis iusti iudicii dei. ⁶ qui reddet unicuique secundum opera eius; ⁷ his quidem qui secundum patientiam boni operis gloriam et honorem et incorruptionem quaerentibus vitam aeternam: ⁸ his autem qui ex contentione, et qui non adquiescunt veritati, credunt autem iniquitati, ira et indignatio. ⁹ Tribulatio et angustia in omnem animam hominis operantis malum, Iudaei primum et Graeci: ¹⁰ gloria autem et honor et pax omni operanti bonum, Iudaeo primum et Graeco. ¹¹ Non est enim personarum acceptio apud deum.

¹² Quicumque enim sine lege peccaverunt, sine lege et peribunt; et quicumque in lege peccaverunt, per legem iudicabuntur. ¹³ Non enim auditores legis iusti sunt apud deum, sed factores legis iustificabuntur. ¹⁴ Cum enim gentes, quae legem non habent naturaliter quae legis sunt faciunt, eiusmodi non habentes legem ipsi sibi sunt lex, ¹⁵ quod ostendunt opus legis scriptum in cordibus

2. κατὰ κατ' D.

— τα ante τουαυτα] om. 37.

3. λογιζῶ δε πρᾶσσοντας] νομιζεισ ουν ὁ ταυτα πρᾶσων P.

— τουτο] τουτω A.

4. αγνων G.

— σε αγει Iren. 281. Orig. i. 113. 119. 557^e. ii. 119^a. Orig. Int. ii. 140^d. iii. 393^e. iv. 477^b. Eus. in Ps. 112^c. 511^b. Cypr. 248. | εναγει sic 17.5. αποκαλυψεως Iren. 281. Orig. i. 113. 119. 557^e. ii. 119^b. iii. 267^d. Orig. in Prov. Mai 20. Orig. Int. ii. 140^d. 463^c. iii. 959^e. iv. 478^a. 479^b. 545^b. Eus. in Es. 591^e. in Ps. 112^c. 156^d. 633^a. Cypr. 248. Luc. 51. | ανταποδοσεως A. || add. και N^cD^e. 17. 37. 47. KLP. Syr.Hcl. (Æth.) Orig. ii. iii. in Prov. (Mai.) Eus. in Es. in Ps. 112^c. 156^d. | om. ABN^d*D*G. Vulg. Syr.Pst. Memph. Arm. Iren. Orig. i. ter. Orig. Int. ii. bis. iv. ter. in Prov. Tf. 93. Eus in Ps. 633. Cypr. Luc. 7. τοις μεν] add. γαρ 47.8. τοις] της 37^a.— απειθοουσιν] † add. μεν Ξ. AN^cD^e. 17.37. 47. KLP. Syr.Hcl. Orig. i. 113. Orig. Int. iv. 480^e. 497^b. | om. BN^d*D*G. Vulg. Memph. Arm. Æth. Eus. Pr.Ev. 580^d (απιστουσι.)— οργη και θυμος ABND*G. 37. Vulg. Syr.Pst. Memph. Arm. Orig. i. Orig. Int. iv. | † θυμ. και οργη Ξ. D^e. 17s. 47. KsLP. Syr.Hcl. [Æth.] Eus.Pr.Ev. 9. θλιψεις A.— Ιουδαιου...Ἑλληνοσ Orig. i. 113. Orig. Int. iv. 480^d. 497^b. Eus. Pr.Ev. | Ιουδαιω...Ἑλληνοσ G. 37. Syr.Pst.10. παντι post αγαθον G. | ante Ien. 281. Orig. i. 113. Orig. Int. ii. 415^d. iii. 401^d. iv. bis.

11. τῷ] om. D* (mg. c)

12. εν ονομω G.

13. om. ver. P.

— νομου 1^a. | † praem. του Ξ. 17s. 37. 47 txt. KL. Arm. Orig. in Prov. Mai. 4. 37. | om. ABNDG. 47mg. Orig. in Prov. Tf. 80. 106.— θεῷ] † praem. τῷ Ξ. AND^cG. 17. 37. KL. Orig. in Prov. Mai. 37. Tf. 80. | om. τῷ BD*. Orig. in Prov. Tf. 106.

13. ἀλλ' οἱ Orig. in Prov. | ἀλλα G.

— νομου 2^o. | † praem. του Ξ. D^e. 17. 37. 47. KsL. Arm. Orig. in Prov. Mai. 37. Tf. 80. 106. | om. ABND*G.— δικαιοθησονται] add. παρα θεῷ G. m. | om. Orig. Int. iv. 485^e. Cypr. 327.14. γαρ Clem. 452. Orig. iv. 580 not. Orig. Cat. Cram. 12. Orig. Int. ii. 419^d. iv. 485^{b-d}. 499^c. 529^c. Eus. in Ps. 9^e. Hil. 334^b. | δε G. Arm. Æth. Orig. iii. 793^c.— εθνη] praem. τα G. | om. Orig. ii. 31^f. 40^b. iii. iv. Cat. Cram. Clem. Eus. in Ps.— ποιωσιν ABN^d 47mg. Clem. Orig. ii. 31^f. iii. iv. | ποιουσιν D*G. | ποιει 17. KLP. Orig. Cat. Cram. | † ποιη Ξ. D^e. 37. 47txt. Eus. in Ps. 10^a.— οὔτοι Clem. Orig. iv. Orig. Int. iv. Eus. in Ps. | οἱ ποιουσι G. Vulg. Orig. iii. Orig. Int. ii. iv. 527^c. (Hil.)

4. ignoras Cl. | 5. autem durtitiam Cl. | 7. iis quidem Cl. | 8. iis autem qui sunt ex Cl. | 11. enim est acceptio personarum Cl. | 12. om. "et" ante peribunt Cl. | et quic. in lege peccav. om. Am.* | 14. naturaliter ea quae Cl. | 14. legem non habentes Cl.

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ.

II. 16.

A B N D. γραπτὸν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, συμμαρτυρούσης αὐ-
(G. τῶν τῆς συνειδήσεως καὶ μεταξύ ἀλλήλων τῶν λο-
17. 37. 47. γισμῶν κατηγορούντων ἢ καὶ ἀπολογουμένων,) ¶ **16** ἐν
KL(P). ἡμέρᾳ ὅτε κρινεῖ ὁ θεὸς ¶ τὰ κρυπτὰ τῶν ἀνθρώπων
¶ P. κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου, διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ.
16. ἐν ᾗ ἡμ. κρινεῖ **¶ G (spat. vac.)** **17** † **Εἰ δὲ** σὺ Ἰουδαῖος ἐπονομάζῃ καὶ ἐπαναπαύῃ †
¶ G νόμῳ, καὶ καυχᾶσαι ἐν θεῷ, **18** καὶ γινώσκεις τὸ θέ-
— χρ. Ἰησ. λημα καὶ δοκιμάζεις τὰ διαφέροντα, κατηχούμενος ἐκ
h **Matt. 15: 14** τοῦ νόμου. **19** ἐπίποιθάς τε σεαυτὸν **h** ὄδηγόν εἶναι
τυφλῶν, φῶς τῶν ἐν σκότει, **20** παιδευτὴν ἀφρόνων,
1 **Es. 52: 6.** διδάσκαλον νηπίων, ἔχοντα τὴν μόρφωσιν τῆς γνώ-
σεως καὶ τῆς ἀληθείας ἐν τῷ νόμῳ. **21** ὁ οὖν διδάσκων
ἕτερον σεαυτὸν οὐ διδάσκει; ὁ κηρύσσων μὴ κλέ-
πτειν κλέπτεις; **22** ὁ λέγων μὴ μοιχεύειν μοιχεύεις;
ὁ βδελυσσόμενος τὰ εἰδῶλα ἱεροσυλεῖς; **23** ὃς ἐν νό-
μῳ καυχᾶσαι, διὰ τῆς παραβάσεως τοῦ νόμου τὸν
¶ G. θεὸν ἀτιμάζεις; **24** ἰ Τὸ γὰρ ὄνομα τοῦ θεοῦ δι' ὑμᾶς
βλασφημεῖται ἐν ταῖς ἔθνεσιν, καθὼς γέγραπται.
25 περιτομὴ μὲν γὰρ ὠφελεῖ, εἰάν νόμον πράσσης· εἰάν
δὲ παραβάτης νόμου ᾖ, ἡ περιτομὴ σου ἀκροβυστία
γέγονεν. **26** εἰάν οὖν ἡ ἀκροβυστία τὰ δικαιώματα τοῦ
νόμου φυλάσσης, † οὐχ ἡ ἀκροβυστία αὐτοῦ εἰς πε-
ριτομὴν λογισθήσεται; **27** καὶ κρινεῖ ἡ ἐκ φύσεως
ἀκροβυστία τὸν νόμον τελοῦσα σὲ τὸν διὰ γραμματος

suis, testimonium reddente illis conscientia ipsorum et inter se invicem cogitationum accusantium aut etiam defendentium, ¹⁶ in die cum iudicabit deus occulta hominum secundum evangelium meum per Iesum Christum.

¹⁷ Si autem tu Iudaeus cognominaris et requiescis in lege et gloriaris in deo, ¹⁸ et nosti voluntatem eius et probas utiliora, instructus per legem, ¹⁹ confidis te ipsum ducem esse caecorum, lumen eorum qui in tenebris sunt, ²⁰ eruditorem insipientium, magistrum infantium, habentem formam scientiae et veritatis in lege, ²¹ qui ergo alium doces, te ipsum non doces? qui praedicas non furandum, furaris? ²² qui dicis non moechandum, moecharis? qui abominaris idola, sacrilegium facis? ²³ qui in lege gloriaris, per praevaricationem legis deum inhonoras? ²⁴ Nomen enim dei per vos blasphematur inter gentes, sicut scriptum est. ²⁵ Circumcisio non prodest si legem observas; si autem praevaricator legis sis, circumcisio tua praeputium facta est. ²⁶ Si igitur praeputium iusitias legis custodiat, nonne praeputium illius in circumcisionem reputabitur? ²⁷ Et iudicabit quod ex natura est praeputium legem consummans te qui per litteram et circumcisionem

15. αντων post της συνειδησεως DG. Vulg. Arm. | ante ABN. 17. 37. 47. KsL. Orig. ii. 40^b. iii. 793^a. iv. 580 not. Orig. Int. ii. 419^a.
— λογισμων Orig. iii. 235^b. 668^b. in Prov. 36. Eus. Pr. Ev. 601^c. | διαλογισμων G.
16. εν ημερα οτε NDG. 17. 37. 47. KsL. Vulg. m. Syr. Hel. Arm. Orig. Int. 472^b. 479^b. 486^d. [“cum” Aeth.] | εν η ημερα B. | εν ημερα η A. Tol. Syr. Pst. Memph. Orig. Int. i. 102. (εν ημερα οταν Eus. Pr. Ev. 580^d. εν ημερα κρισεως Orig. iii. 668^b.)
— μου Orig. iv. 7^a. 15^c. Eus. H.E. iii. 4 (91.) Orig. Int. i. iv. 486^d. | om. 37.
— δια Ιησου χριστου AN^aD. rel. Vulg. rel. Orig. Int. i. iv. | δια χριστου Ιησου B. | χριστου Ιησου (sine δια) N^a. εν χριστω Ιησου Orig. iv. 98^d. || add. του κυριου ημων D. [h. G.]
17. ει δε ABND^a. 47^c. K. Vulg. Syr. Pst.

Memph. Arm. Aeth. Clem. 423. Orig. Int. iv. 487^a.c. 504^c. 635^a. | † ιδε σ. D^c. 17. 37. 47*. L. Syr. Hel.
17. επαναπαυη Clem. 424. | επαναπανει 17. K.
— νομω] † praem. τω σ. D^c. 17. 37. 47. KL. Arm. | om. ABND*. Clem.
19. οδηγων 37*.
20. διδασκαλον νηπιων Clem. 424. Orig. Int. iv. 487^c. | om. A.
21. ετερον] praem. τον L. Arm.
23. γαρ] om. 37. Vulg. Arm. Aeth. Orig. Int. iv. 489^a. 490^a. 497^c.
— πρασσης] φυλασσης D*. (corr. c) Arm.
— ης] ελ 17.
26. τα δικαιωματα Orig. Int. iv. 489^b. 497^d. | δικαιωμα G. Orig. Int. iv. 490^b.
— φυλασσει L.
— ουχ BN. | † ουχι σ. DG. 17. 37. 47. KsL. [A n.l.]
27. η εκ φυσικως ακροβυστια Orig. Int. iv. 489^b. 490^b. 497^e. | om. G.

28. ο εν τω φαν. Orig. i. 182. Eus. D. Ev. 358^d. in Ps. 449^b. 609^a. ap. Mai 252. | om. ο 17. (habet ο ante εν τ. κρυπτω ver. 29.)
29. αλλα 1^a. D*G. | † αλλ' σ. ABM^a Mai. ND^c. rel. Orig. i. 182. Eus. D. Ev. in Ps. bis. ap. Mai 83. 252.
— εν πν. Orig. i. Orig. Int. iii. 837^d. iv. 489^b. 674^a. Eus. D. Ev. in Ps. bis. ap. Mai 252. (πνευμ. tantum Eus. ap. Mai 83.) | ος πν. G.
— ού ο επαυος... του θεου] om. 47^{tt}. (habet in mg. *)
— αλλα 2^a. B. Eus. D. Ev. | † αλλ' σ. rel. Eus. in Ps. 449^b. ap. Mai. bis.
— τον θεου Eus. D. Ev. in Ps. 449^b. ap. Mai 83. 252. | om. του D^bG. || add. εστιν D*. Vulg. Orig. Int. ii. 205^c. 304^d. iii. 935^a. iv. 674^a. | om. Orig.

15. cogitationibus accusantibus aut et defendentibus Cl. | 16. iudicavit An. | 19. confidens An. ** | esse ducem Cl. | 27. iudicabit id Cl.

III. 9.

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ.

Vulg.
Syr. P. H.
Memph.
Arm. Æth.

καὶ περιτομῆς παραβάτην νόμου; ²⁸ οὐ γὰρ ὁ ἐν τῷ φανερῷ Ἰουδαῖός ἐστιν, οὐδὲ ἡ ἐν τῷ φανερῷ ἐν σαρκὶ περιτομή, ²⁹ ἀλλὰ ὁ ἐν τῷ κρυπτῷ Ἰουδαῖος, καὶ περιτομὴ καρδίας ἐν πνεύματι οὐ γράμματι, οὐδ' ὁ ἔπαινος οὐκ ἐξ ἀνθρώπων ἀλλὰ ἐκ τοῦ θεοῦ.

prævaricator legis es. ²⁸ Non enim qui in manifesto, Iudæus est, neque quæ in manifesto in carne, circumcisio, ²⁹ sed qui in abscondito Iudæus, et circumcisio cordis in spiritu non litera, cuius laus non ex hominibus sed ex deo est.

III. 1^r

4 ¹ Τί οὖν τὸ περισσὸν τοῦ Ἰουδαίου, ἢ τίς ἡ ὠφέλεια τῆς περιτομῆς; ² πολὺ κατὰ πάντα τρόπον πρῶτον μὲν ὅτι ἐπιστεύθησαν τὰ λόγια τοῦ θεοῦ. ³ τί γὰρ εἰ ἠπίστησαν τινες; μὴ ἡ ἀπιστία αὐτῶν τὴν πίστιν τοῦ θεοῦ καταργήσει; ⁴ μὴ γένοιτο· γινέσθω δὲ ὁ θεὸς ἀληθής, πᾶς δὲ ἄνθρωπος ψεύστης, ⁵ καθάπερ γέγραπται, ⁶ Ὅπως ἂν δικαιοθῆς ἐν τοῖς λόγοις σου, καὶ νικήσῃς ἐν τῷ κρίνεσθαί σε. ⁷ εἰ δὲ ἡ ἀδικία ἡμῶν θεοῦ δικαιοσύνην συνίστησιν, τί ἐροῦμεν; μὴ ἄδικος ὁ θεὸς ὁ ἐπιφέρων τὴν ὀργήν; κατὰ ἄνθρωπον λέγω. ⁸ μὴ γένοιτο· ἐπεὶ πῶς κρινεῖ ὁ θεὸς τὸν κόσμον; ⁹ εἰ γὰρ ἡ ἀλήθεια τοῦ θεοῦ ἐν τῷ ἔμφ ψεύσματι ἐπερίσσευσεν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ, τί ἔτι καγὼ ὡς ἁμαρτωλὸς κρίνομαι; ¹⁰ καὶ μὴ καθὼς βλασφημούμεθα καὶ καθὼς φασίν τινες ἡμᾶς λέγειν ὅτι Ποιήσωμεν τὰ κακὰ ἵνα ἔλθῃ τὰ ἀγαθὰ; ὧν τὸ κρίμα ἔνδικόν ἐστιν.

¹ Quid ergo amplius est Iudæo, aut quæ utilitas circumcisionis? ² Multum per omnem modum. Primum quidem quia credita sunt illis eloquia dei. ³ Quid enim si quidam illorum non crediderunt? numquid incredulitas illorum fidem dei evacuabit? Absit. ⁴ Est autem deus verax, omnis autem homo mendax, sicut scriptum est, Ut iustificeris in sermonibus tuis et vincas cum iudicaris. ⁵ Si autem iniquitas nostra iustitiam dei commendat, quid dicemus? numquid iniquus deus qui infert iram? Secundo hominem dico: Absit; alioquin quomodo iudicabit deus mundum? ⁷ Si enim veritas dei in meo mendacio abundavit in gloriam ipsius, quid atque et ego tamquam peccator iudicor? ⁸ et non, sicut blasphemamur et sicut aiunt nos quidam dicere, faciamus mala ut veniant bona? quorum damnatio iusta est.

* Ps. 50(51):6.

4. νικήσεις

§ P.

8. [καὶ] καθὼς

Δ.
¹ cap 11:32.
Gal. 3:22.
9. ἰπὸ ἁμαρτ.

⁹ Τί οὖν; προεχόμεθα; οὐ πάντως. ¹ προητιασάμεθα γὰρ Ἰουδαίους τε καὶ Ἑλλήνας πάντας ὑφ' ἁμαρτίαν

⁹ Quid igitur præcellimus eos? Nequaquam. Causati enim sumus Iudæos et Græcos omnes

iii. 934 not. Orig. Int. iv. 489^b. Eus. D. Ev. in Ps. ap. Mai bis.
1. ἡ ὠφέλ. AB⁸cD. rel. | om. ἡ N*G.
2. πρῶτον | πρῶτοι 47 mg.
— μὲν | † add. γὰρ σ. AND^c. 17. 37. 47. KsL. Syr. Hel. (Eus. D. Ev. 441^d.) | om. BD*G. Vulg. Syr. Pst. Memph. Arm. Æth. Orig. Int. iv. 496^e. 504^b. (om. μὲν 47 mg.)
— ἐπιστεύθησαν | add. αυτοῖς G². Orig. Int. iv. 496^e. 498^a. 504^b. 516^e. | om. Orig. iii. 778^a. Eus. D. Ev.
3. ἠπίστησαν Vulg. Orig. Int. iv. 496^e. Cyr. 83. 120. 123. 202. | ἠπειθήσαν A.
— καταργησῇ L. καταργεῖ 47.
4. γινέσθω | γενέσθω L Tf. | ἐστὼ G. "est" Vulg. Cyr. 83. 120. 123. 202 Conc. Carth. (Cyr. 335.)
— δε 1°. (Vulg.) Syr. Hel. Memph. Orig. Int. iii. 900^a. iv. 496^e. 499^b. 501^b. [Æth.] | γὰρ G. Vulg. MS. Syr. Pst. Cyr. quater. Conc. Carth. | οὐν Arm.

4. καθάπερ B⁸. | † καθως σ. ADG. rel.
— νικήσεις BG. 37. 47. KL. Orig. iii. 223^e. | -σεις AND. 17. (δικαιοθεις ante 17. L.)
5. εἰ δε ἡ Clem. 139. | ἡ δε 17.
— θεου | post δικαιοσύνην G. Vulg. Orig. Int. 499^d. | ante Clem. 139. Orig. Int. iv. 501^{b-c}. 502^{b-c}.
— ὀργην | add. αὐτου N* (corr. c) Syr. Pst. Memph. | om. Clem. Orig. Int. iv. 501^b. 502^b. (ter.)
7. γὰρ Orig. Int. iv. 501^b. 503^e. | δε A. Harl. Memph. (ἡ ante P.)
8. καὶ καθως Vulg. Syr. Hel. rel. Clem. 528. Orig. Int. iv. 501^b. | om. καὶ BK. (Æth. ut vid.) | om. καθως Syr. Pst. — ἡμας ante τινες 47.
— ὅτι Clem. 529. | οὐν. G. Vulg.
— ποιησομεν 37. | Contra, Clem.
— τα κακα Clem. | om. τα D*. (add. b)
— ελθῃ | add. εφ' ἡμας 37. Memph. | om. Clem. Orig. Int. iv. 501^b.

9. προεχομεθα B⁸. 17. 37. 47. KP. Vulg. | προεχωμεθα AL. | προκατεχομεν περισσοον D*G. Syr. Pst. (ut vid.) Orig. Int. iv. 504^{d-b-c}. | προκατεχομεθα Dc.
— οὐ παντως Vulg. Syr. Hel. mg. Arm. | om. D*GP. Syrr. Pst. & Hel. txt. Æth. Orig. Int. iv. 504^{d-b-c}. | om. οὐ Memph.
— προητιασαμεθα Syrr. Pst. & Hel. * Æth. | ητιασαμεθα D*G. Vulg. Syr. Hel. txt. Orig. Int. iv. 504^{d-b}. 505^{e-c}. 508^a. 509^a. 511^a.
— γὰρ Syr. Hel. rel. Orig. Int. iv. 7^{ies}. | om. D*. Syr. Pst. Æth. ut vid.
— τε | add. πρῶτον A. | om. Orig. Int. iv. 7^{ies}.
— παντας | ἀπαντας G.
— ὑφ' AND. rel. | ὑπο B. vid. Clem. 568. | ὑφ' ἁμαρτ. παντ. 47.

28. in carne est Cl. | 29. Iudæus est Cl.
1. Iudæo est Cl. | 5. iniquus est Cl. | 6. hunc mundum Cl. | 8. quidam nos Cl. | 9. quid igitur Cl.

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ.

III. 10.

A B N(C) D.
[F] G.
17. 37. 47.
KLP.
m Ps. 13(14): 3.
11. ἔστιν ἡ συνίω
— [ὁ] ζήτων
12. * [ὁ] ποιῶν
n Ps. 5: 9(10).

o Ps. 9: 28(10): 7.

p Es. 59: 7.
Prov. 1: 16.

q Psa. 35(36): 2.

§ F.

r Gal. 2: 16.

s cap. 1: 17.

§ C.

εἶναι, ¹⁰ καθὼς γέγραπται ὅτι ^m Οὐκ ἔστιν δίκαιος οὐδὲ εἷς. ¹¹ οὐκ ἔστιν [ὁ] συνίω, οὐκ ἔστιν ὁ ἐκζήτων τὸν θεόν. ¹² πάντες ἐξεκλίναν, ἅμα ἡ ἡγχεώθησαν. οὐκ ἔστιν ποιῶν χρηστότητα, οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός. ¹³ n τάφος ἀνεωγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν, ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδόλοῦσαν ἰὸς ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χεῖλη αὐτῶν. ¹⁴ o ὧν τὸ στόμα ἀράς καὶ πικρίας γέμει. ¹⁵ p ὀξεῖς οἱ πόδες αὐτῶν ἐνχέαι αἷμα. ¹⁶ σύντριμμα καὶ ταλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν. ¹⁷ καὶ ὁδὸν εἰρήνης οὐκ ἔγνωσαν. ¹⁸ q οὐκ ἔστιν φόβος θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν. ¹⁹ οἶδαμεν δὲ ὅτι ὅσα ὁ νόμος λέγει τοῖς ἐν τῷ § νόμῳ λαλεῖ, ἵνα πᾶν στόμα φραγῆ καὶ ὑπόδικος γένηται πᾶς ὁ κόσμος τῷ θεῷ. ²⁰ διότι r ἐξ ἔργων νόμου οὐ δικαιοθήσεται πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον αὐτοῦ. διὰ γὰρ νόμου ἐπίγνωσις ἀμαρτίας.

²¹ Nυὶ δὲ χωρὶς νόμου s δικαιοσύνη θεοῦ πεφανέρωται, μαρτυρουμένη ὑπὸ τοῦ νόμου § καὶ τῶν προφητῶν, ²² δικαιοσύνη δὲ θεοῦ διὰ πίστεως Ἰησοῦ χριστοῦ, εἰς πάντας † τοὺς πιστεύοντας. οὐ γὰρ ἔστιν διαστολή. ²³ πάντες γὰρ ἤμαρτον καὶ ὑστεροῦνται τῆς δόξης τοῦ θεοῦ, ²⁴ δικαιοῦμενοι δωρεὰν τῇ αὐτοῦ

sub peccato esse, ¹⁰ sicut scriptum est quia non est iustus quisquam, ¹¹ non est intellegens, non est requirens deum: ¹² omnes declinaverunt, simul inutilis facti sunt: non est qui faciat bonum, non est usque ad unum. ¹³ Sepulchrum patens est guttur eorum, linguis suis dolose agebant, venenum aspidum sub labiis eorum: ¹⁴ quorum os maledictione et amaritudine plenum est. ¹⁵ Veloces pedes eorum ad effundendum sanguinem, ¹⁶ contritio et infelicitas in vis eorum, ¹⁷ et viam pacis non cognoverunt. ¹⁸ Non est timor dei ante oculos eorum. ¹⁹ Scimus autem quoniam quaecumque lex loquitur, his qui in lege sunt loquitur, ut omne os obstruatur et subditus fiat omnis mundus deo. ²⁰ Quia ex operibus legis non iustificabitur omnis caro coram illo: per legem enim cognitio peccati.

²¹ Nunc autem sine lege iustitia dei manifestata est, testificata a lege et prophetis, ²² iustitia autem dei per fidem Iesu Christi, super omnes qui credunt. Non enim est distinctio: ²³ omnes enim peccaverunt et egent gloriam dei, ²⁴ iustificati gratis per gratiam ipsius, per

10. ουδε] ουδ' D* (corr. c)

11. ὁ συνίω ND. 17. 37. 47. KsLP. Syrr. Pst.&Hcl. Arm. | om. ὁ ABG. Vulg. *Orig. Int.* iv. 504de. 505^b. 511^a. (vid. LXX.)

— ὁ εκζήτ. AND. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. η εκζήτ. *Iren.* 90. | om. ὁ BG. Vulg. (vid. LXX.) *Orig. Int.* iv. | ζητων B.

12. ηγχεωθησαν AB**Rl.Mai.* ND*G. | † ηγχεωθ. ς. B²D^c. 17. 37. 47. KsLP.

— ποιῶν] praem. ὁ ND. Vulg. *Orig. Int.* iv. 504^d. | om. ABG. rel. Syr.Hcl. Arm. (vid. LXX.)

— ουκ ἔστιν 2^o. *Orig. Int.* iv. 507^c. | om. B.

13. λάρυξ AP.

14. στομα] add. αυτων B. 17. (Syr.Pst.) "et os eorum" *Cypr.* 258.

19. λεγει] λαλει N* (corr. c) Vulg. Memph. *Orig.* iv. 284^a. Cat. Cram. 32. *Orig. Int.* iv. 509^be. 510^c. 511^c.

— λαλει ABND^c. rel. Vulg. Syr.Hcl.

Memph. Arm. *Orig.* iv. Cat. Cram. *Orig. Int.* iv. quater. | λεγει D*FGK. Syr.Pst.

20. εξ εργ. νομ. post ου δικαιοθ. DFG. *Fuhl.* Aeth. *Orig. Int.* 519^a. | ante Vulg. *Cl.* rel. *Orig. Int.* iv. 509^b.

— επιγνωσις *Clem.* 567. *Orig.* in Prov. 12. (γνωσις *Clem.* 447.) | επιγνωσιως FG.

21. θεου] praem. του F. (non G.) | om. *Orig.* iv. 580 *not.* *Clem.* 141. || add. δια πιστεως Ἰη̄ν. χρ̄ν. ις παντας και επι παντας G* (non F.) e ver. 22. | om. *Clem.*

— μαρτυρουμενη *Orig.* iv. | ρομενη D*. — και των *Iren.* 275. *Orig.* iv. *Orig. Int.* iv. 511^b. 512^db. | om. και 37*.

22. Ἰησου χριστου NCD²FG. 17. 37. 47. KsLP. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Aeth. *Clem.* 141. *Orig.* ii. 609^d. *Orig. Int.* iv. | χριστου B. *Tert.* adv. Marc. v. 13. | εν χριστω Ἰησου A.

— ις παντας] † add. και επι παντας ς. N^oDFG. 17. 37. 47mg. KsL. Vulg. *Cl.*

Syr.Hcl. *Orig. Int.* iv. (Jesu Christi super omnes *Am.*) om. ABN^oC. 47*P. Memph. Arm. Aeth. *Clem.* 141. *Orig.* ii. 609^d. *Orig. Int.* iv. 516^d. | etiam super omnes qui credunt in eo Syr.Pst.

25. δια πιστεως (B)NC²D*FG. (17. 37. 47. KLP.) vv. *Orig.* iii. 540^e. iv. 24^c. 39^c. *Orig. Int.* iv. 513^eb. 514^b. 515^ea. *Eus.* in Ps. 295^d. 315^b. 491^c. (δια ττης' πιστεως ς. BC²D^c. 17. 37. 47. KsLP. Arm.) | om. A. | (in sanguine ipsius per fidem *Orig. Int.* ii. 239^e.)

— αυτου ANCD. rel. *Orig.* iii. iv. 24^c. *Eus.* in Ps. *ter.* | εαντου B. 47. Vulg. (αιματι αυτου 37.)

— δια την...δικαιοσ. αυτου ver. 26. (*Orig.* iv.) *Orig. Int.* iv. 513^c. 516^c. | om. FG. 17.

— παρεισιν] add. εν τω νυν αιωνι 47.

19. iis qui in *Cl.* | 21. justificata a lege *Am.* | 22. in omnes et super omnes *Cl.* | credunt in eum *Cl.* | 23. gloria dei *Cl.*

IV. 4.

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ.

Vulg.
Syr. P. H.
Memph.
Arm. Æth.
1 Joh. 1: 2.

1 Joh. 1: 2.

Gal 2: 16.
28. λογίζ. οὐν

IV.
1. [εὐρηκέναι]

* Gen. 15: 6.
Gal. 3: 6.
Jac. 2: 23.

χάριτι διὰ τῆς ἀπολυτρόσεως τῆς ἐν χριστῷ Ἰησοῦ,
25 ὃν προέθετο ὁ θεὸς ἵλαστήριον διὰ τῆς πίστεως ἐν
τῷ αὐτοῦ αἵματι, εἰς ἐνδειξιν τῆς δικαιοσύνης αὐ-
τοῦ, διὰ τὴν πάρεσιν τῶν προγεγονότων ἀμαρτη-
μάτων 26 ἐν τῇ ἀνοχῇ τοῦ θεοῦ, πρὸς τὴν ἐνδειξιν
τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ ἐν τῷ νῦν καιρῷ, εἰς τὸ
εἶναι αὐτὸν δίκαιον καὶ δικαιούντα τὸν ἐκ πίστεως
Ἰησοῦ. 27 Ποῦ οὖν ἡ καύχησις; ἐξεκλείσθη. διὰ
ποίου νόμου; τῶν ἔργων; οὐχί, ἀλλὰ διὰ νόμου
πίστεως. 28 λογίζομεθα ἡμεῖς γὰρ δικαιῶσθαι πίστει
ἄνθρωπον χωρὶς ἔργων νόμου. 29 Ἰουδαίων ὁ θεὸς
μόνον, οὐχί καὶ ἔθνων; ναὶ καὶ ἔθνων, 30 εἴ περ
εἰς ὁ θεὸς ὅς δικαιώσει περιτομὴν ἐκ πίστεως καὶ
ἄκροβυστίαν διὰ τῆς πίστεως. 31 νόμον οὖν καταρ-
γοῦμεν διὰ τῆς πίστεως; μὴ γένοιτο, ἀλλὰ νόμον
ἰστάνομεν."

5 Ἐπίστευσεν δὲ Ἰσραὴλ ὅτι οὐκ ἔστι θεὸς ἄλλος ἢ ὁ θεός.
1 Τί οὖν ἐροῦμεν εὐρηκέναι Ἀβραὰμ τὸν πρό-
πάτορα ἡμῶν κατὰ σάρκα; 2 εἰ γὰρ Ἀβραὰμ ἐξ
ἔργων ἐδικαιώθη, ἔχει καύχημα, ἀλλ' οὐ πρὸς θεόν.
3 τί γὰρ ἡ γραφή λέγει; * Ἐπίστευσεν δὲ Ἰσραὴλ
τῷ θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην. 4 τῷ
δέ ἐργαζομένῳ ὁ μισθὸς οὐ λογίζεται κατὰ χάριν

redemptionem quae est in Christo Iesu, quem proposuit deus propitiationem per fidem in sanguine ipsius, ad ostensionem iustitiae suae, propter remissionem praecedentium delictorum in sustentatione dei, ad ostensionem iustitiae eius in hoc tempore, ut sit ipse iustus et iustificans eum qui ex fide est Iesu. Ubi est ergo gloriatio tua? exclusa est. Per quam legem? factorum? non, sed per legem fidei. Arbitramur enim iustificari hominem per fidem sine operibus legis. An Iudaeorum deus tantum? nonne et gentium? immo et gentium. Quoniam quidem unus deus qui iustificat circumcisionem ex fide et praepurum per fidem. Legem ergo destruimus per fidem? Absit, sed legem statui-

1 Quid ergo dicemus invenisse Abraham patrem nostrum secundum carnem? Si enim Abraham ex operibus iustificatus est, habet gloriam, sed non apud deum. Quid enim scriptura dicit? Credidit Abraham deo, et reputatum est illi ad iustitiam. Si autem qui operatur merces non imputatur secundum gratiam

26. την ενδειξιν ABM^aiNCD*. 47. P. Clem. 141. | * om. την σ. D^c. 37. KsL. Arm.
— και δικ. Clem. Orig. Int. iv. 513^a. | om. και FG.
— δικαιουντα Clem. | δικαιουν D*.
— Ιησων ABNC. 47. KsP. Vulg. Syr. Hel. Memph. Arm. Orig. Int. iv. | Ιησων D. 17. 37. L. Clem. 141. (in Jesum Æth.) | om. FG. || add. Christi Vulg. Cl. Memph. Orig. Int. iv. | domini nostri Jesu Christi Syr. Pst.
27. καυχης] add. σου FG. Vulg. Orig. Int. iv. 516^d. 517^b. 518^a. 527^c.
— ουχι ABNC^d. rel. | ουκ D*. | ου FG.
— δια 2^o. Orig. Int. iv. quater. | om. D*.
28. λογιζομεθα D^cK.
— γαρ AND*FG. 47. Vulg. Memph. Arm. Æth. Orig. Int. iv. 516^e. | † ουν σ. BCD^e. 17. 37. KLP. Syr. Pst. & Hel.
— δικαιουσαι πιστει ανθρ. ABN*CD. 47. | δικαιουσθ. ανθρ. δια πιστεως FG. Vulg. (Memph.) Æth. Orig. Int.

iv. 516^e. 517^d. 518^a. 529^d. | † πιστει δικαιουσθαι ανθρ. σ. N^c. 17. 37. KsLP. Syr. Pst. & Hel. Arm.
29. η Clem. 656. 730. | μη A* ut vid.
— μονον ANCFG. 17. 37. KLP. Orig. Int. (iii. 873^c) iv. 518^b. Hil. 1157^a. | μονων B. 47. Clem. bis. | μονος D.
— ουχι] † add. δε σ. 17. 37. LP. Syr. Hel. | om. ABNCDFG. 47. K. Vulg. Syr. Pst. Memph. Arm. Æth. Clem. bis. Orig. Int. (iii.) iv. Hil. (ουχε FG.)
30. ει περ ABN*CD^b. 47 txt. Clem. 656. Orig. iv. 228^a. | † επειπερ σ. N^cD*FG. 17. 37. 47 mg. KsLP. Eus. D. Ev. 264^a. 386^a.
— ο θεος Clem. 656. Eus. D. Ev. bis. | om. ο D*. Orig. iv.
31. ιστανομεν ABN*CD^b(FG στανομεν) Orig. iv. 228^b. | † ιστωμεν σ. N^cD^c. 37. 47 mg. KsLP. | ισταμεν sic 47 txt. | συνιστωμεν 17. | περ ιστανομεν D*.
1. ευρηκεναι ante Αβρ. του π. ημων ANCD^bFG. Vulg. Memph. Arm. Æth. Orig. Int. iv. 520^d. | † post σ. 17.

37. KsLP. Syr. Pst. & Hel. | om. ευρη-
κεναι B. 47*. Chrysost. in loc. | ante
κατα σαρκα 47 mg.
1. προπατορα ABN*(et)c*. Syr. Pst.
Memph. Arm. Æth. (Αβρααμ δε και
προπατωρ του παντος Ιουδαιων
εθνους ανεληνται Eus. Pr. Ev. 319^c) |
† πατερα σ. N^cC^dDFG. 17. 37. 47.
KsLP. Vulg. Syr. Hel. Orig. Int. iv.
2. αλλα F (non G.)
— θεου] † praem. του σ. D^c. 17. 37. 47.
KsLP. | om. ABNC*FG.
3. η] om. F* (non G.)
— δε ABNC^b. rel. Syr. Hel. Memph.
Clem. Rom. 1. ad Cor. x. Iren. Gr. et Lat.
232. Orig. iv. 284^b. | om. D*FG. Vulg.
Syr. Pst. Arm. Æth. Orig. Int. iv. 517^a.
520^d. 522^a. 534^b. Cyr. 105.
— τω θεω ante Αβρααμ 37. Cyr. |
post Iren. Orig. Int. iv. Tert. de Pat.
6.

26. qui est ex fide Jesu Christi Cl. | 30. unus
est deus Cl. | justificavit Am.
3. dicit scriptura Cl.

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ.

IV. 5.

<p>ABNCD. FG. 17. 37. 47. KLP.</p> <p>▼ Ps. 31(32):1, 2.</p> <p>* Gen. 17:11.</p> <p>11. διὰ ἀκροβ.</p>	<p>ἀλλὰ κατὰ ὀφείλημα. ⁵ τῷ δὲ μὴ ἐργαζομένῳ, πιστεύοντι δὲ ἐπὶ τὸν δικαιοῦντα τὸν ἀσεβῆ, λογίζεται ἡ πίστις αὐτοῦ εἰς δικαιοσύνην. ⁶ καθάπερ καὶ Δαυεὶδ⁷ λέγει τὸν μακαρισμὸν τοῦ ἀνθρώπου ᾧ ὁ θεὸς λογίζεται δικαιοσύνην χωρὶς ἔργων, ⁷ Μακάριοι ὧν ἀφέθησαν αἱ ἀνομίαι καὶ ὧν ἐπεκαλύφθησαν αἱ ἀμαρτίαι. ⁸ μακάριος ἀνὴρ ὃς οὐ μὴ λογισθῆται κύριος ἀμαρτιῶν. ⁹ ὁ μακαρισμὸς οὖν οὗτος ἐπὶ τὴν περιτομήν, ἢ καὶ ἐπὶ τὴν ἀκροβυστίαν; λέγομεν γὰρ ἢ ἐλογίσθη τῷ Ἀβραάμ ἡ πίστις εἰς δικαιοσύνην. ¹⁰ πῶς οὖν ἐλογίσθη; ἐν περιτομῇ ὄντι, ἢ ἐν ἀκροβυστίᾳ; οὐκ ἐν περιτομῇ, ἀλλ' ἐν ἀκροβυστίᾳ. ¹¹ καὶ σημεῖον ἔλαβεν περιτομῆς, σφραγίδα τῆς δικαιοσύνης τῆς πίστεως τῆς ἐν τῇ ἀκροβυστίᾳ. εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν πατέρα πάντων τῶν πιστευόντων δι' ἀκροβυστίας, εἰς τὸ λογισθῆναι αὐτοῖς τὴν δικαιοσύνην, ¹² καὶ πατέρα περιτομῆς, τοῖς οὐκ ἐκ περιτομῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς στοιχοῦσιν τοῖς ἴχνεσιν τῆς ἐν ἀκροβυστίᾳ πίστεως τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ. ¹³ οὐ γὰρ διὰ νόμον ἢ ἐπαγγελία τῷ Ἀβραάμ ἢ τῷ σπέρματι αὐτοῦ, τὸ</p>	<p>sed secundum debitum: ⁵ ei autem qui non operatur, credenti autem in eum qui iustificat impium, reputatur fides eius ad iustitiam. ⁶ Sicut et David dicit beatitudinem hominis cui deus accepto fert iustitiam sine operibus, ⁷ Beati quorum remissae sunt iniquitates et quorum tecta sunt peccata: ⁸ beatus vir cui non imputabit dominus peccatum. ⁹ Beatitudo haec in circumcissione, an etiam in praepotio? dicimus enim quia reputata est Abrahae fides ad iustitiam. ¹⁰ Quomodo ergo reputata est? in circumcissione, an in praepotio? Non in circumcissione sed in praepotio. ¹¹ Et signum accepit circumcissionis, signaculum iustitiae fidei quae est in praepotio, ut sit pater omnium credentium per praepotium, ut reputetur et illis ad iustitiam, ¹² et sit pater circumcissionis, non his tantum qui sunt ex circumcissione, sed et his qui sectantur vestigia quae est in praepotio filiei patris nostri Abrahae. ¹³ Non enim per legem promissio Abrahae aut semini eius, ut heres esset</p>
---	---	--

4. οφείλημα (οφιλεμα D*)] † praem. το ς. | om. ABNCD^{FG}. 17. 37. 47. KLP. Arm. (μισθος...οφειλημα bis B*)

5. μη] om. 17.
— ασεβη ABCD**, 17. 37. 47. KsLP. | ασεβην ND*FG.
— fin.] add. secundum propositum gratiae Dei Vulg. Cl. Arm. Usc. | om. Orig. Int. iv. 520^d. 522^d. 523^d.

6. καθάπερ ABNC. rel. | καθως DFG.
— Δαυ.] praem. ὁ DFG.
— δικαιοσύνην] praem. εἰς 17. P. (vid. ver. 5.) | om. Orig. Int. iv. 520^d. 523^d.

7. ἀνομίαι FG.

8. οὐ BN*D*G. | † φ ς. AN*CD^{EF}. 17. 37. 47. KsLP. Vulg. Syrr. Pst. (& Hcl.) Memph. Arm. Aeth. ut vid. Clem. 463. Orig. Int. iv. 520^d. 523^e. 524^c. (vid. LXX.)
— λογισθῆται Clem. | λογισηται 17. KP.

9. οὗτος Orig. Int. iv. 524^a. | αυτους F* (non G). αυτος F².
— περιτομήν] add. μονον D. (Vulg. Cl.) ? Harl.* | om. Am. Fuld. Harl.² Demid. Orig. Int. iv.

9. ἐπι 2^o.] εἰς C.
— γὰρ] † add. ὅτι ς. ACD*FG. rel. Vulg. Syrr. Pst. & Hcl. Memph. Arm. Orig. Int. iv. | om. BND*. 47. [Aeth.] (λεγομεν 17.)
— ἡ πίστις] post εἰς δικαιοσύνην 17. | ante Orig. Int. iv. | om. K. (vid. Clem. 444.)
10. οντι Fuld.* Syrr. Hcl. Orig. Int. iv. 524^a. | om. FG. Vulg. Cl. Am. Syr. Pst.
— ἡ] add. καὶ D man. rec. | om. Orig. Int. iv.
— οὐκ ἐν περιτ.... ἐν τῇ ἀκροβυστίᾳ ver. 11. Orig. Int. iv. | om. 37*. (in marg. man. rec.)
11. περιτομῆς BNC²DFG. 17. 37 marg. KsLP. Vulg. Memph. ut vid. Orig. in Cat. Cram. 29. | περιτομην AC*. 37 mg. corr. (sic.) 47. Syrr. Pst. & Hcl. Arm. Aeth. ut vid. Orig. in Schol. (Wlst.) Orig. Int. iv. 524^a.
— σφραγίδα] add. δια FG. | om. Orig. Int. iv. || add. τῆς περιτομῆς L. | om. Orig. Int. iv.
— τῆς δικ.] om. τῆς A.

11. τῆς ἐν τῇ] om. τῆς 17.
— τῇ ἀκροβ. ABNC. rel. | om. τῇ DFG.
— δι' BNCD^b. 17. 37. 47. KsP. | δια AD*FGLTf.
— αυτοῖς] † praem. καὶ ς. N^cCD^{FG}. rel. (Vulg.) Syrr. Pst. & Hcl. Arm. Aeth. Orig. Int. iv. 524^a. 525^e. | om. ABN*. 47. Tol. Demid. Memph. Orig. in Schol. (Wlst.)
— τὴν δικαιοσ. BC*D^cFG. rel. | εἰς δικαιοσ. A. 47. Syrr. Hcl. Orig. Int. iv. 524^a. 525^e. | δικαιοσύνην tantum NC*D*G. Arm.
12. τοῖς οὐκ ἐκ περιτομῆς Orig. Int. iv. 524^b. 525^e. | om. N*. (add. a) | (τοῖς οὐκ) ου τοῖς 37.)
— στοιχοῦσιν] τυχουσι 37*. | στοιλουσειν FG.
— ἀκροβ.] † praem. τῇ ς. D^c. 17. 37. KLP. | om. ABNCD*FG. 47.

5. si vero Cl. | fin. add. secundum propositum gratiae dei Cl. | 8. imputavit Cl. | 9. beatitudo ergo Cl. | in circumcissione tantum manet Cl. | 12. iis tantum Cl. | iis qui sectantur Cl. | fidei quae est in praepotio Cl.